

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

KLAGE FRA A PÅ DOMMERFULLMEKTIG B, X TINGRETT. SAK NR 29/03.

Tilsynsutvalget for dommere har i møte 11. november 2003 truffet vedtak i ovennevnte klagesak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Anne Lise Rønneberg, leder, Jon Høyland, Halvor Kjølstad, Trine Buttingsrud Mathiesen og Wenche Frogn Sellæg.

Ved brev 7. august 2003 har A inngitt klage på dommerfullmektig B, X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt dommerfullmektig B til uttalelse, med kopi til embetsleder. Dommerfullmektig B har avgitt uttalelse den 11. september 2003.

Klager – A – har i hovedsak uttalt følgende i klagen:

Som part i en sak som ble behandlet i tingretten, klages over flere forhold. Dommerfullmektigens opptreden under ledelse av hovedforhandlingen var svært ubehøvet, noe som ga henne sterke psykiske ettervirkninger.

Dommerfullmektigen kom for sent. Han kom ikke med noen beklagelse, og han var sur og gretten. Han ga inntrykk av å ta motpartens parti, og han var under avhør av klageren så aggressiv at hun brøt sammen i krampegråt. Likevel ble hun ikke tilbudt pause. Han var også aggressiv og viste sinne overfor andre. Dommerfullmektigen virket i det hele tatt som om han var i stor ubalanse.

Det andre forhold som påklages er dommerfullmektigens behandling av hennes søknad 15. mai 2003 om fri rettshjelp. Den 21. mai 2003 mottok hun et brev der han avslo søknaden på en slik måte at det oppleves som en tilleggsdom. Det fremgår av brevet at han tar klart parti for motparten, og i tillegg sender han kopi av sitt brev til fylkesmannen i den hensikt å ødelegge for hennes søknad om fri rettshjelp der. Saken er anket til lagmannsretten, og dommerfullmektigen gir inntrykk at å ”instruere” både lagmannsrett, fylkesmann og andre som måtte være involvert. Han går langt ut over sine fullmakter når han legger til sine ”private betraktninger” slik han gjør her.

Utvalget bes vurdere om dommerfullmektigen både med sin opptreden i retten og det senere brevet har opptrådt i strid med etiske regler. Det er klagerens oppfatning at ukyndige og uerfarne dommere ikke bør lede slike saker.

Innklagede - dommerfullmektig B – har i hovedsak uttalt:

Han beklager at A følte seg uverdigg behandlet i retten, men det er ellers vanskelig å kjenne seg igjen i hennes beskrivelse i klagen.

Ettersom saksdokumentene befinner seg i lagmannsretten, og det er vanskelig å huske nøyaktig så langt tilbake, er det mulig at han ankom retten en halv time for sent. I så fall må dette skyldes forhold han ikke har hatt herredømme over, antakelig problemer med offentlige kommunikasjonsmidler. Da er han nok så sikker på at han har varslet tingretten om dette, med anmodning om å videreformidle beskjedene til partene.

For øvrig er det første gang han opplever å bli beskyldt for å være sur og gretten i retten. Det er mulig at han kan oppleves som bestemt, noe som kan være nødvendig i enkelte saker.

Det bestrides på det sterkeste at han har tatt motpartens parti under hovedforhandlingen. Samtidig er det klart at dommeren vil kunne stille spørsmål hvor svaret kan være til partens ugunst. Partsavhøret ble ikke utført på noen uvanlig måte, men begge de saksøkte var til dels motvillige når det gjaldt å besvare rettens spørsmål, og det er mulig at han har hatt et høyere stemmenivå i den anledning. Men det må være sterkt overdrevet når A beskriver at han skal ha vært så aggressiv at han ropte høyt og viste tydelig sinne. Han hadde ellers ikke inntrykk av at A brøt sammen i krampegråt, men hun var klart preget av situasjonen. Hun fikk en kort pause under avhøret.

Hva angår A's søknad om fri rettshjelp, vises til svaret av 20. mai 2003. Han står ved det som er skrevet der, og er av den oppfatning at det var riktig å gi fylkesmannen det han oppfattet som høyst relevant informasjon. Det kan ikke utelukkes at brevet kunne skade hennes mulighet for å få innvilget fri rettshjelp fra fylkesmannen, men det kan ikke ha vært kritikkverdig å sende kopi til denne.

Saken er anket, og lagmannsretten vil ha anledning til å overprøve hans vurderinger. Når det gjelder søknaden om fri rettshjelp, er dette nå et forhold mellom A og fylkesmannen.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Utvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstolloven § 238 annet ledd annen setning.

Når det først gjelder klagen over dommerfullmektigens opptreden i retten, vil utvalget bemerke:

Hovedforhandling ble avholdt 13. februar 2003. Frist for å inngi klage til tilsynsutvalget er tre måneder "etter at forholdet som er grunnlag for klagen, fant sted, eller etter at klageren ble kjent eller burde vært kjent med dette forholdet", jf domstolloven § 237 fjerde ledd. Selv om fristen er utløpt, kan utvalget likevel ta klagen opp til behandling av eget tiltak, forutsatt at det ikke er gått mer enn ett år totalt sett "siden forholdet fant sted". Dette er en adgang utvalget har, etter en vurdering på fritt grunnlag. Klageren kan ikke påberope seg noen rett til behandling etter denne bestemmelsen. I forarbeidene til bestemmelsen (Ot prp nr 44 (2000-2001) uttaler departementet (side 179) om dette spørsmålet at utvalget bl.a. kan vektlegge om klager hadde rimelig grunn til å oversitte fristen, f eks fordi forhold som "umuliggjorde eller sterkt vanskeliggjorde klagen er opphørt".

I denne saken er det gått seks måneder etter at det påklagede forholdet fant sted. Det er ikke gitt opplysninger om spesielle forhold av noen art som forklarer hvorfor klageren ventet så lenge. På bakgrunn av uttalelse fra dommerfullmektig B, hvor han bl.a. reiser

spørsmål om hvorfor klageren ventet så lenge, har klageren hatt foranledning til å komme med en nærmere kommentar om dette, noe hun ikke har gjort.

Etter dette finner utvalget ikke tilstrekkelig grunn til å ta denne del av klagen opp til behandling av eget tiltak.

Når det gjelder dommerfullmektigens svar på klagerens søknad om fri rettshjelp, har utvalget ingen problemer med å forstå at klageren subjektivt sett har følt seg støtt ved dommerfullmektigens formuleringer. Det bemerkes imidlertid at brevet ikke er stilet til klageren, men til hennes prosessfullmektig. Dommerfullmektigens skarpe bemerkninger med hensyn til den sent fremsatte søknaden, rammer derfor ikke henne, men advokaten.

Dommerfullmektigen har returnert søknaden til advokaten under henvisning til at det er fylkesmannen, ikke domstolen, som i dette tilfellet er rette adressat. Han formulerer seg slik at utvalget også har forståelse for at klageren misliker hans omtale av sakens karakter, som er gjort i svært skarpe vendinger, og videre hans omtale av muligheten for at søknaden vil føre frem. Det kan alltid reises spørsmål om hvor langt en dommer i et tilfelle som dette bør gå i å legge føringer for premissene for et vedtak som skal treffes av annen myndighet. Utvalget er av den oppfatning at dommerfullmektigen har gått langt i de formuleringer han har brukt, først og fremst i brevets siste avsnitt, hvor han særlig i de to siste setningene gir inntrykk av at han ønsker å legge klare føringer for et vedtak som skal treffes av fylkesmannen.

Etter en totalvurdering er utvalget likevel under tvil kommet til at dommerfullmektigen ikke har gått så langt i sine formuleringer at det gir grunnlag for disiplinærtiltak.

Utvalget konkluderer med at klagen for så vidt gjelder dommerfullmektigens opptreden i retten må avvises som for sent fremsatt. For øvrig kan utvalget ikke se at det foreligger grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak mot dommerfullmektig B.

Etter dette fatter tilsynsutvalget for dommere slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises for så vidt gjelder dommerfullmektig B`s opptreden under hovedforhandlingen 13. februar 2003.
2. For øvrig finner utvalget ikke grunnlag for å anvende disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B.

* * * * *

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Partene i saken kan bringe tilsynsutvalgets vedtak inn for tingretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om vedtaket. Det vises nærmere til domstolloven § 239.

Kopi av dette brev sendes sorenskriveren i X tingrett til orientering.